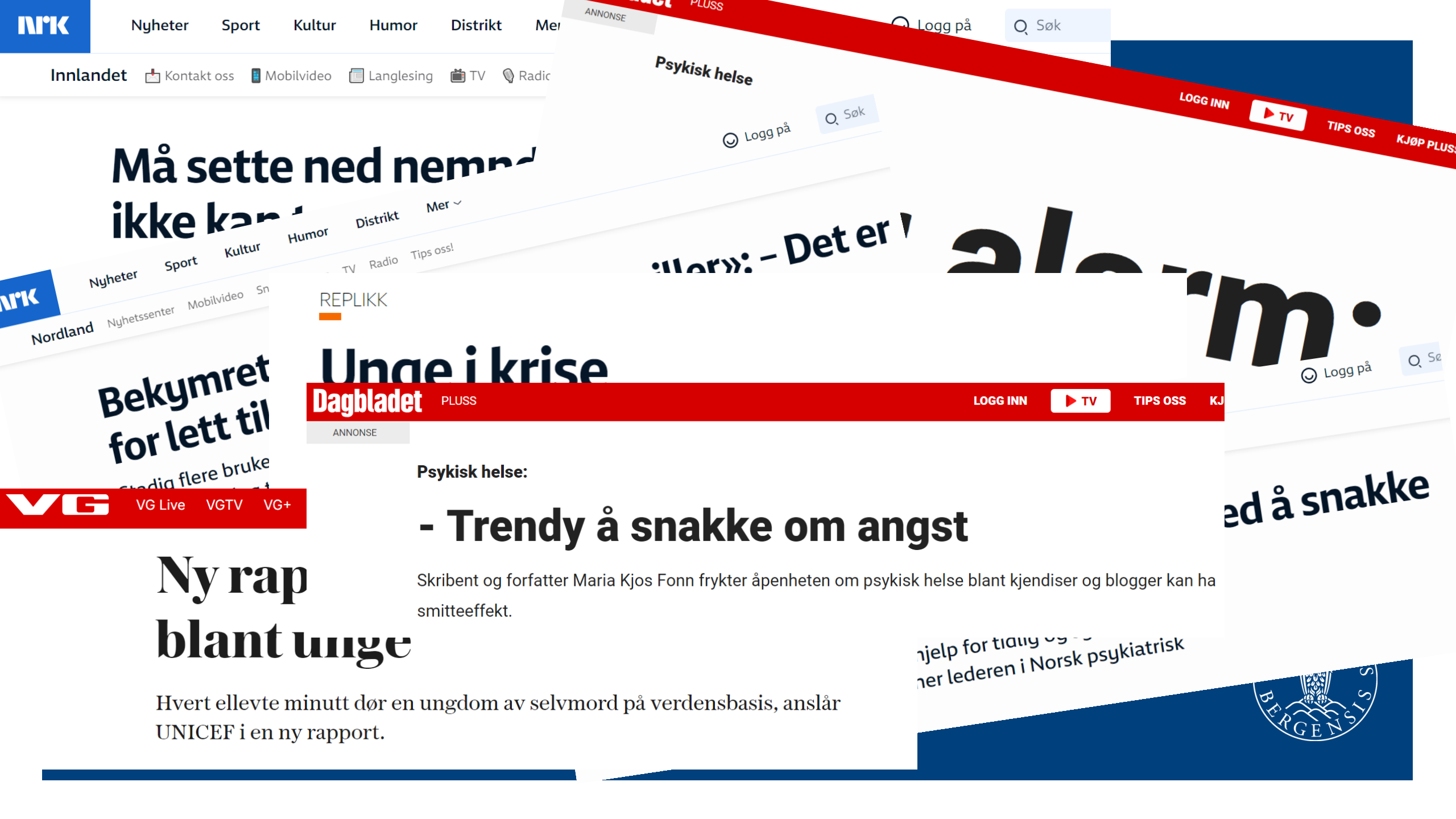
Elev og ungdom. Kan Nærværsteam vere ein modell for betre støtte når det buttar imot?

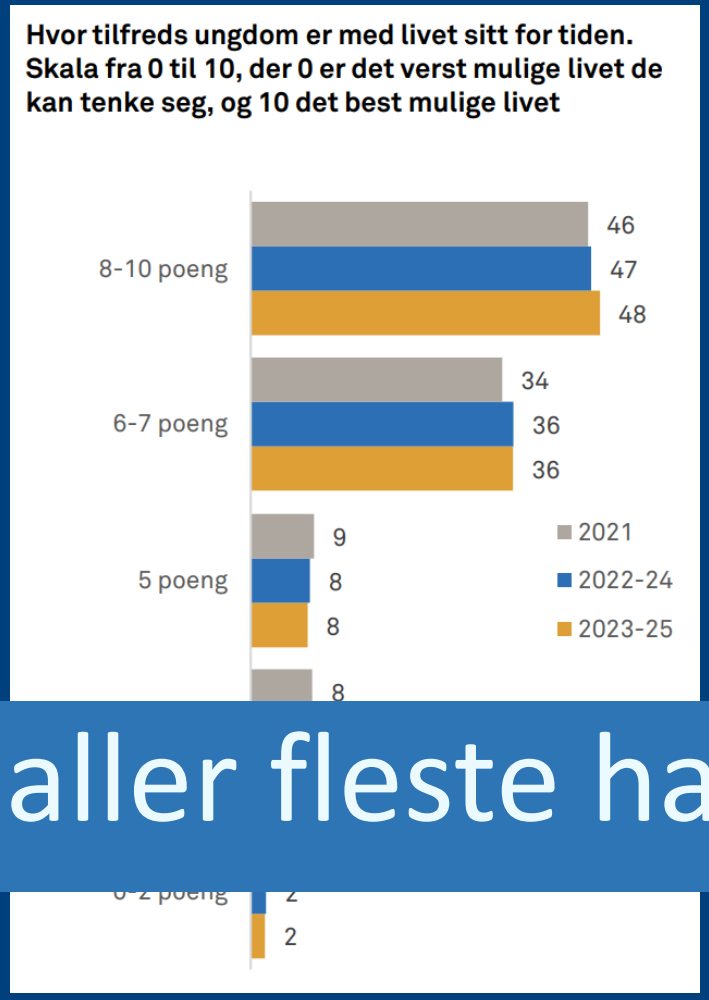
Utdanning i Bergen, Rådgjevarseminar 3.november 2026

Helga Bjørnøy Urke, HEMIL, UiB

Når de tenkjer på ungdom i dag, kva ord kjem først opp?

NRK
Nyheter
Sport
Kultur
Humor
Distrikt
Innlandet
Kontakt oss
Mobilvideo
Langlesing
TV
Logg på
Søk
Psykisk helse
ANNONSE
LOGG INN
TV
TIPS OSS
Nordland
Nyhetssenter
Mobilvideo
Radio
Tips oss!
REPLIKK
Dagbladet
PLUSS
VG
VG Live
VGTV
VG+
Psykisk helse:
- Trendy å snakke om angst
Skribent og forfatter Maria Kjos Fonn frykter åpenheten om psykisk helse blant kjendiser og blogger kan ha smitteeffekt.
Ny rap blant unge
Hvert ellevte minutt dør en ungdom av selvmord på verdensbasis, anslår UNICEF i en ny rapport.
BERGENSIS

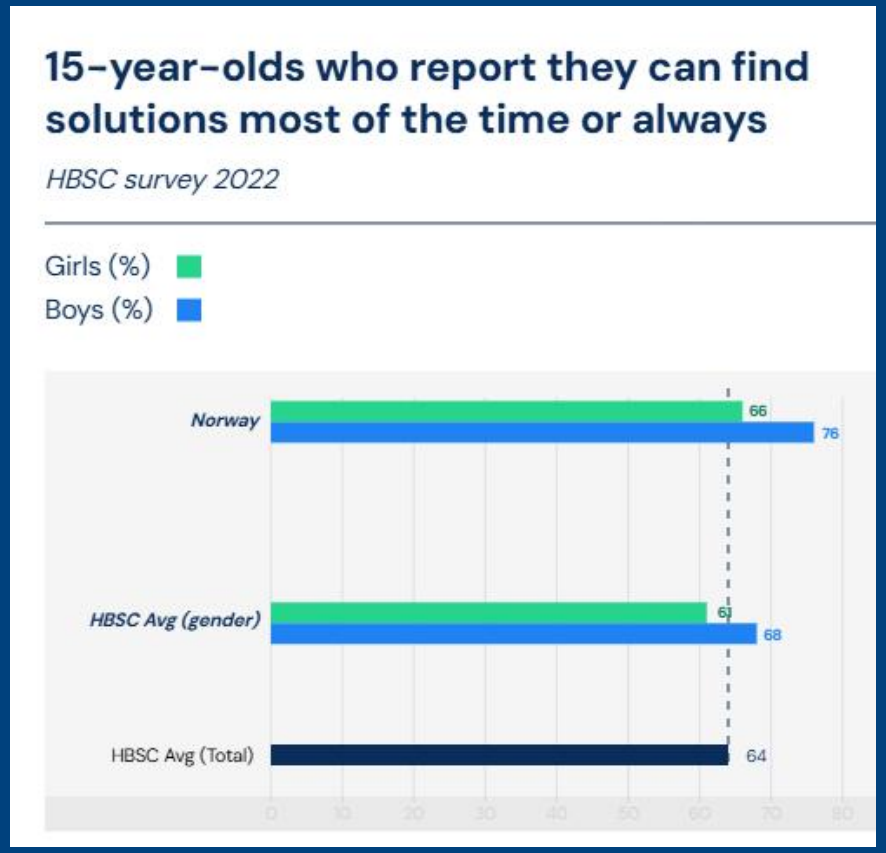
Men korleis har ungdom det stort sett?

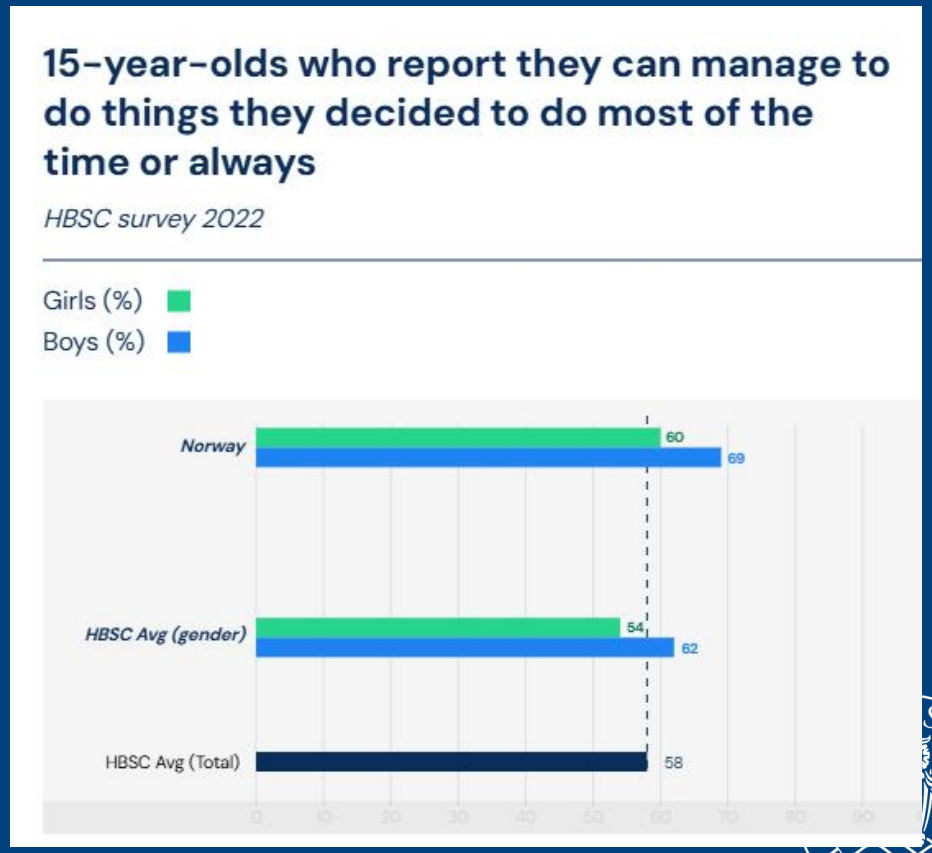

Dei aller fleste har det bra

Bakken, 2025; Ungdata

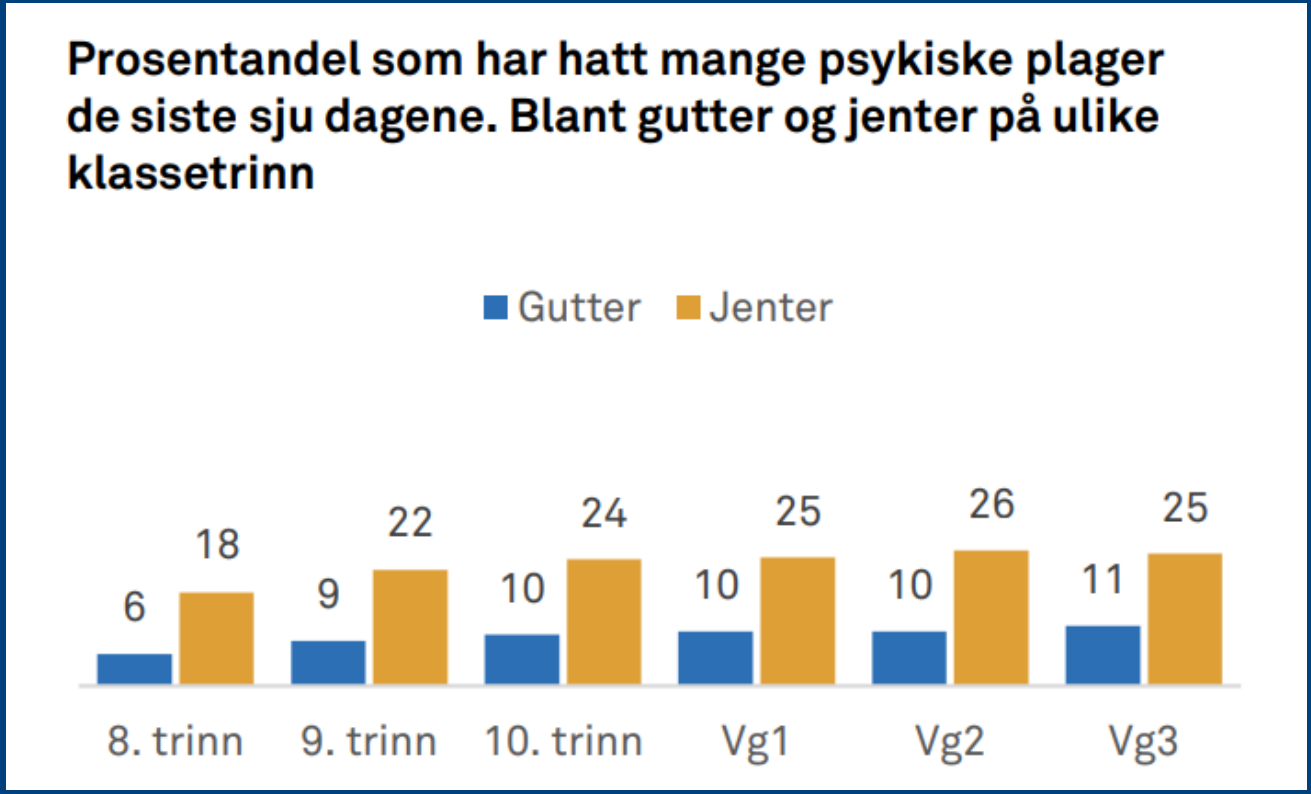
Meistring blant ungdom

Kjelde: HBSC data browser

Samstundes: ein betydeleg del ungdom rapporterer om utfordringar med psykisk helse

Bakken, 2025; Ungdata

....og einsemd....

22%

Jenter 15 år

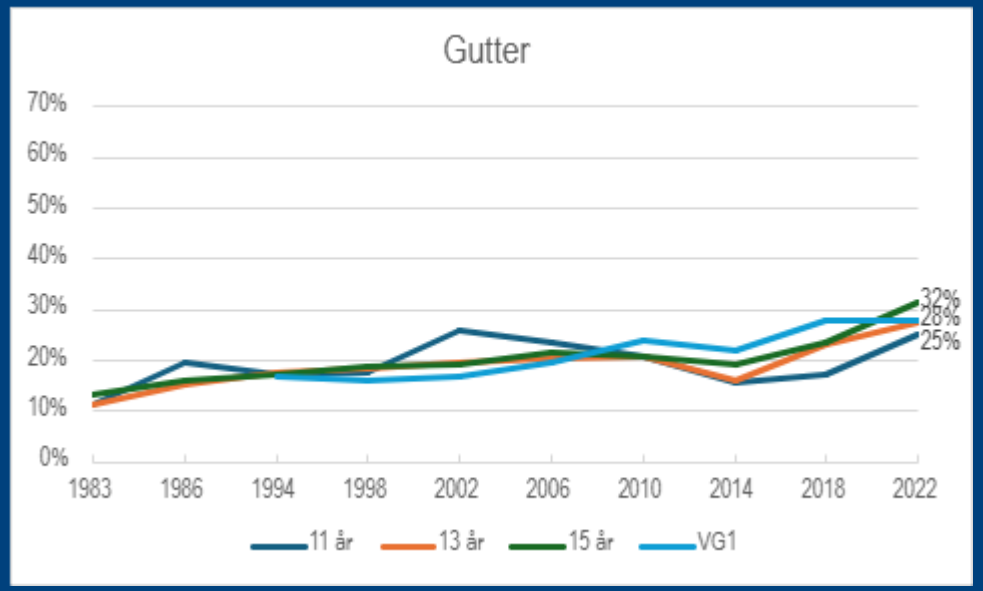
10%

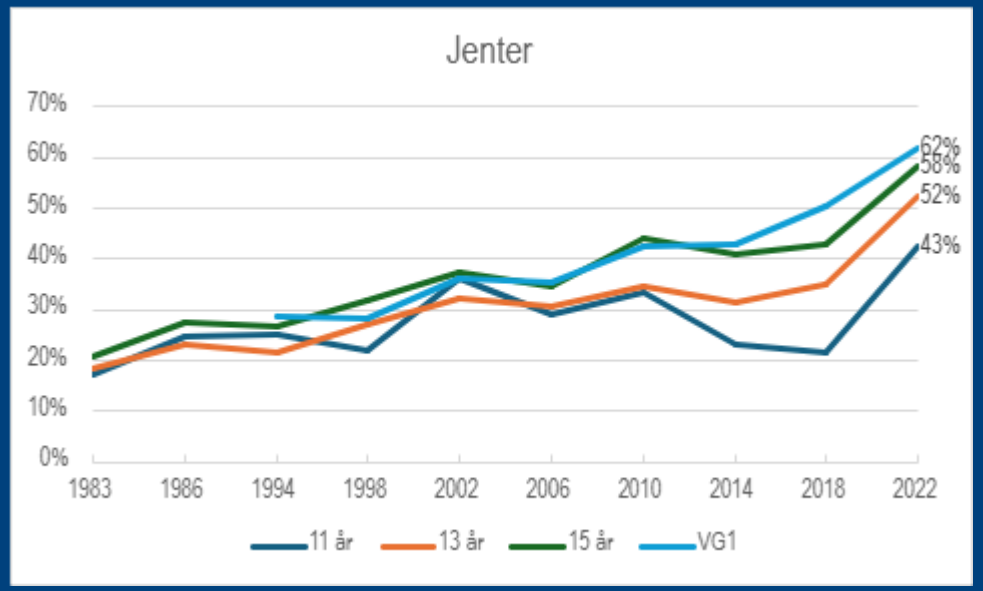
Gutar 15 år

HEVAS, 2022

Tidstrendar for subjektive helseplager blant ungdom

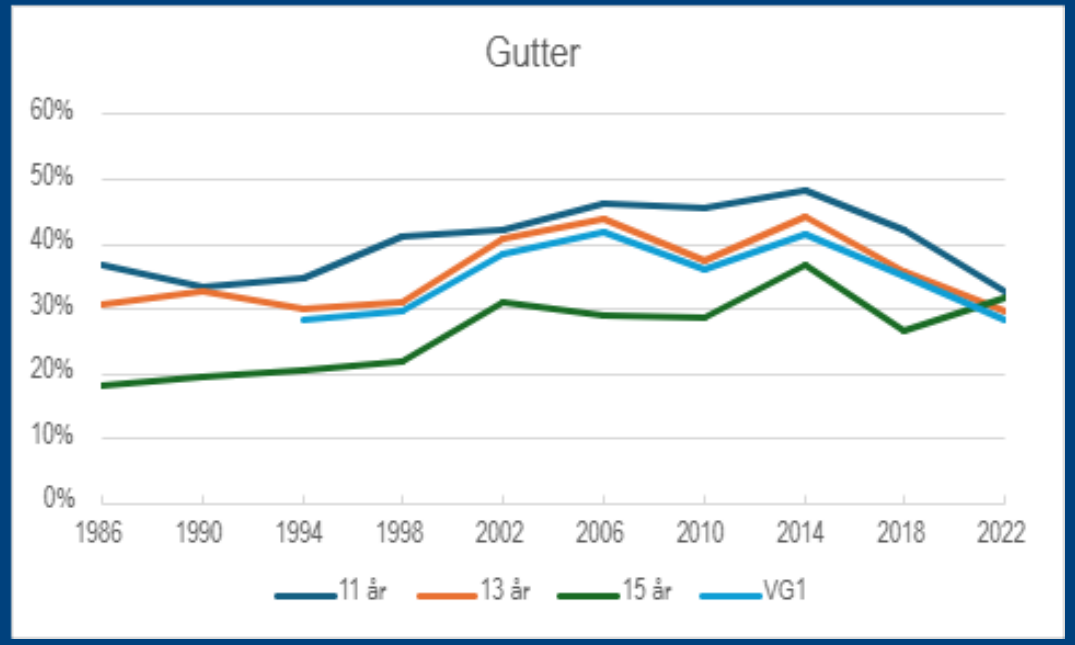
To eller fleire fysiske og/eller psykiske plager kvar veke

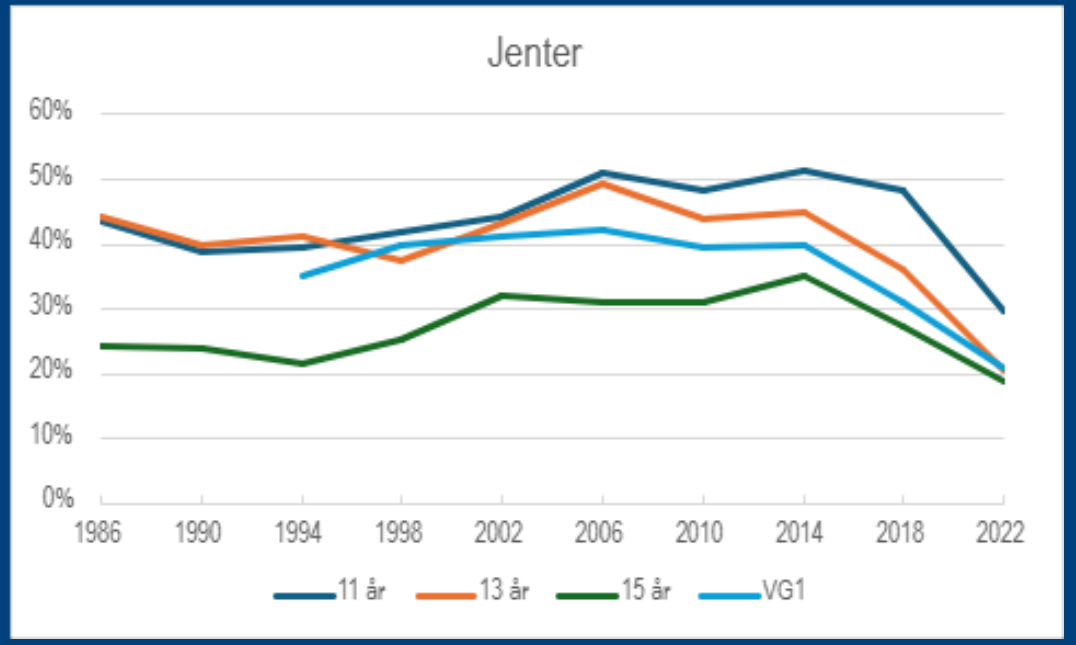

Haug, 2024; HEVAS-undersøkinga

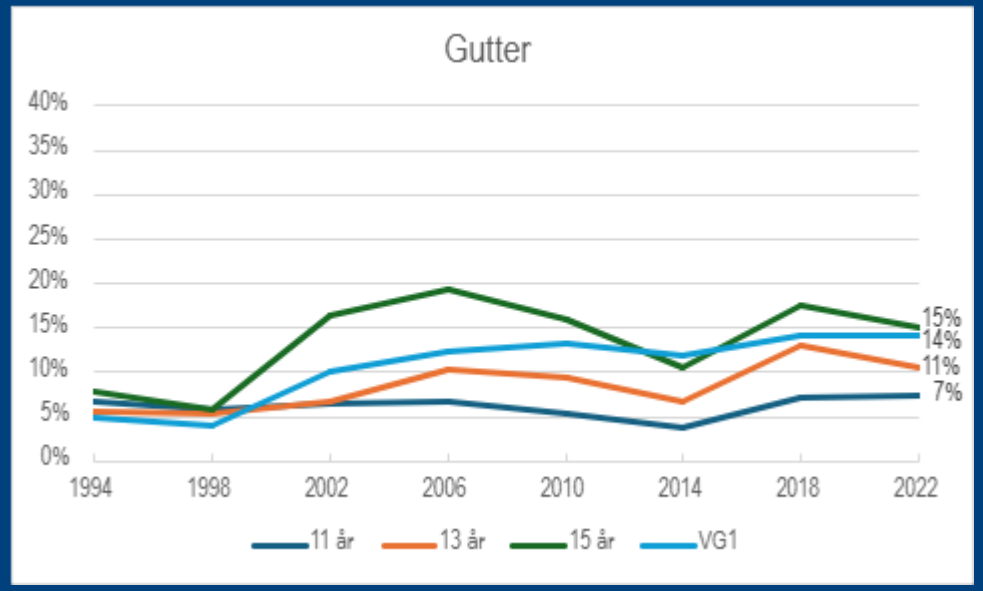
Tidstrendar for skuletrivsel blant ungdom

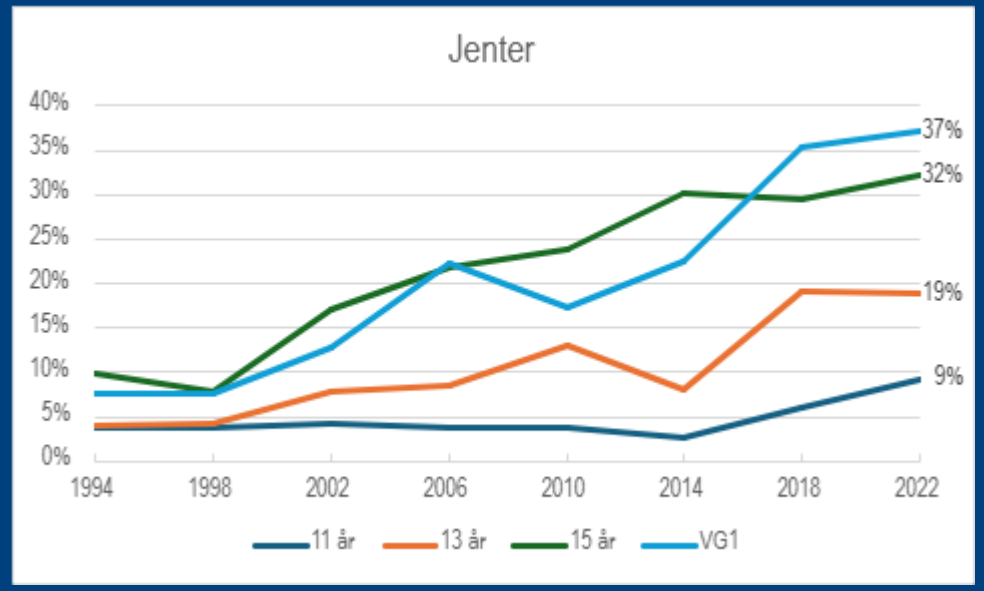

Haug, 2024; HEVAS-undersøkinga

Tidstrendar for skulestress blant ungdom

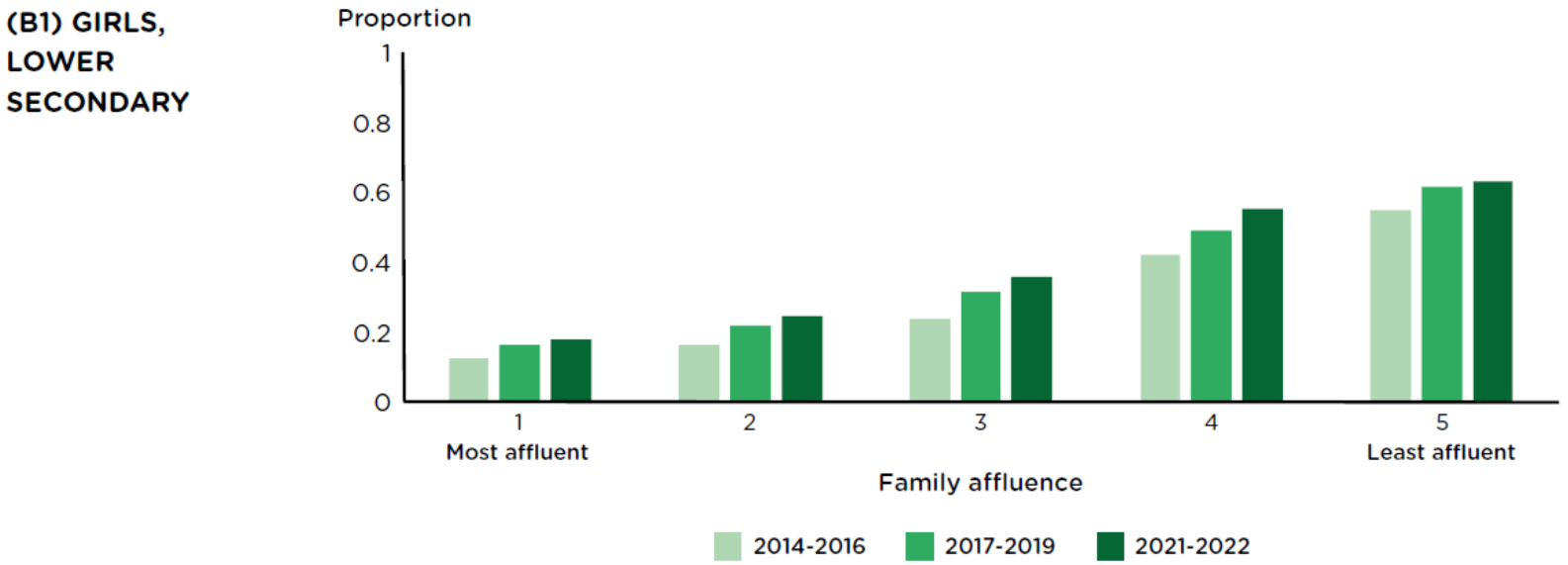

Haug, 2024; HEVAS-undersøkinga

Ulikskap i helse og livskvalitet

- Familieøkonomi og –levekår har gradert samanheng med livskvalitet blant ungdom: einsemd, meistring, psykiske plagar og oppleving av at ein bidreg

Figure 2.14 Proportion of secondary school children with depressive symptoms by sex, lower and upper secondary and family affluence, 2014-16 to 2021-22

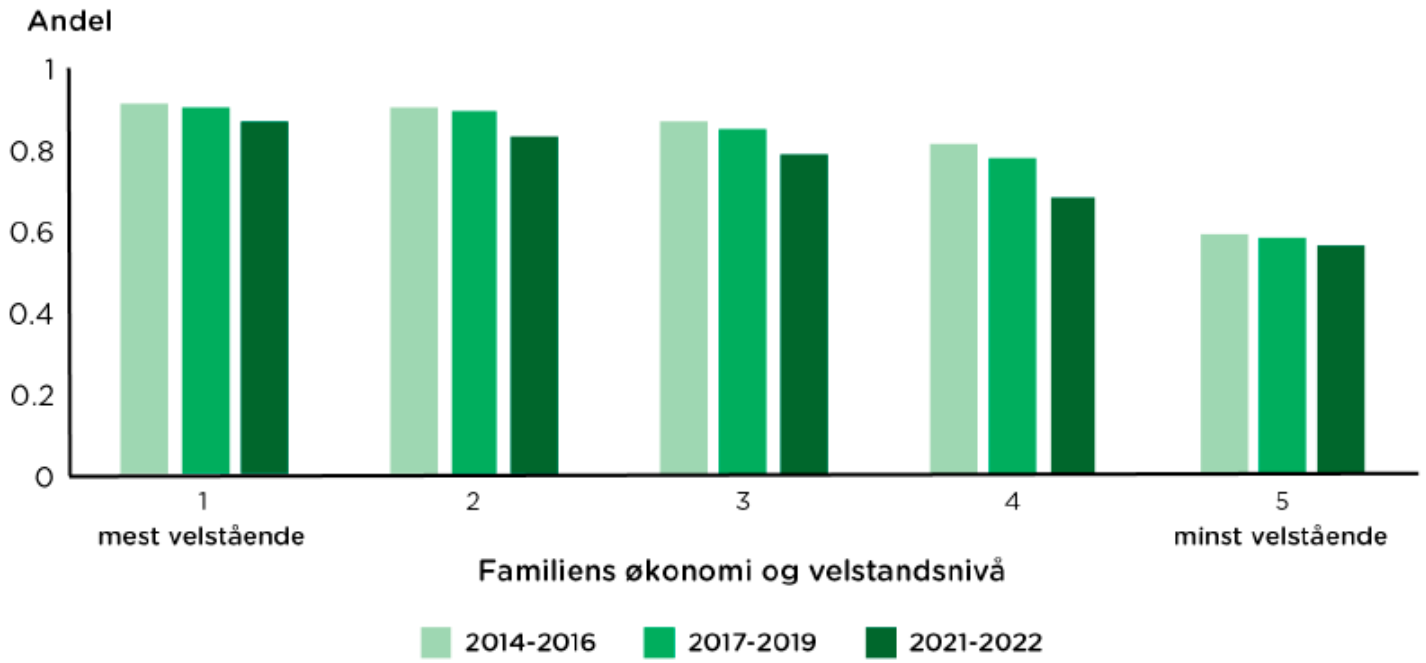

Source: *Young Data (29)*

Goldblatt et al., 2023

Sosial ulikheit i oppleving av skulen

Figur E.8 Jenter i ungdomsskolen som oppgir at lærerne bryr seg om dem, etter familieøkonomi og velstandsnivå, 2014–16 til 2021–22.

Goldblatt et al., 2023

Foreldre varsler om sosiale hierarki allerede på barneskolen

Elever deler seg inn i grupper basert på klær, bosted og opptaksprøver. – Må snakke høyt om det, mener rektor.

ABC-grupperingene strekker seg helt fra videregående skoler til barneskoler, ifølge rapport.

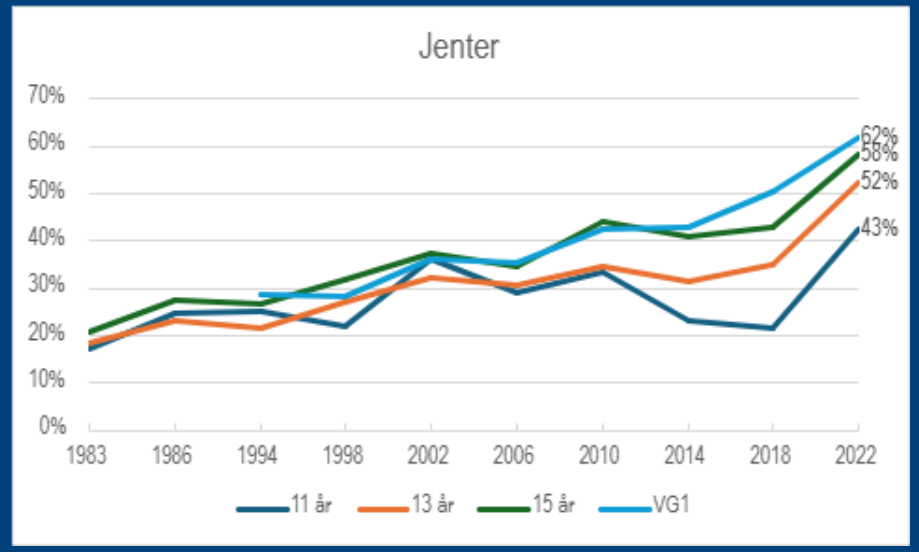
FOTO: ELLINOR HOPEN / NRK

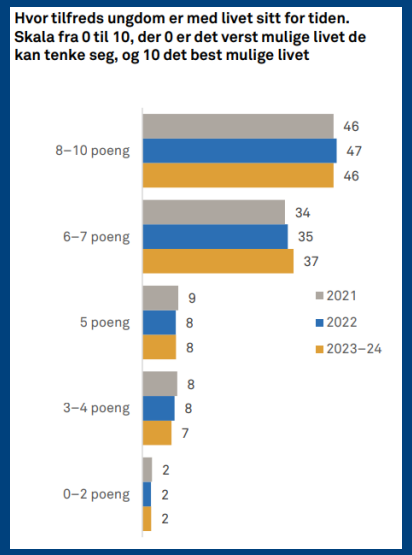

Ellinor Hopen
Journalist

Publisert 15. sep. kl. 05:29
Oppdatert 15. sep. kl. 11:26

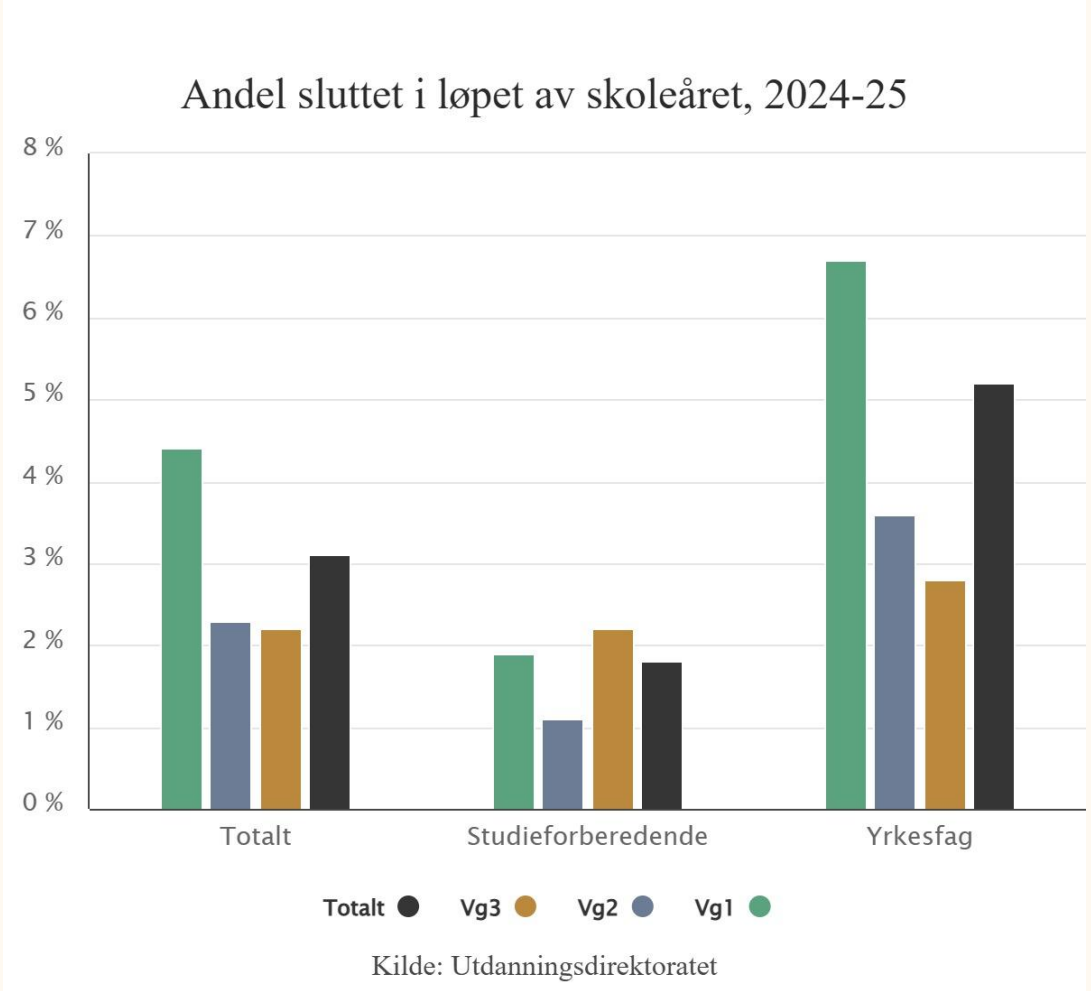
Ungdomsliv er komplekse, ikkje enten fulle av risiko eller berre rosenraude

Skulen som viktig arena for ungdoms trivsel og utvikling

….og støtte når utfordringar melder seg

Andel sluttet i løpet av skoleåret, 2024-25
8 %
7 %
6 %
5 %
4 %
3 %
2 %
1 %
0 %
Totalt
Studieforberedende
Yrkesfag
Totalt
Vg3
Vg2
Vg1
Kilde: Utdanningsdirektoratet

SSB, 2026

Risikofaktorar for fråfall

- Høgt fråver i grunnskulen
- Motivasjon, kunnskapshol
- Psykisk (u)helse
- Sosialt utanforskap
- Sosial gradient

- Samansett behovsbilete for oppfølging

Kva kjenneteiknar dei elevane som kjem på skulen, sjølv når livet er vanskeleg?

Nærværsteam

Nordland FYLKESKOMMUNE | Bodin videregående skole

Frå 6 til 2% fråfall

Nærværsteamet har fungert over all forventning, ifølge en av initiativtakerne, rådgiver Ronny Olsen.

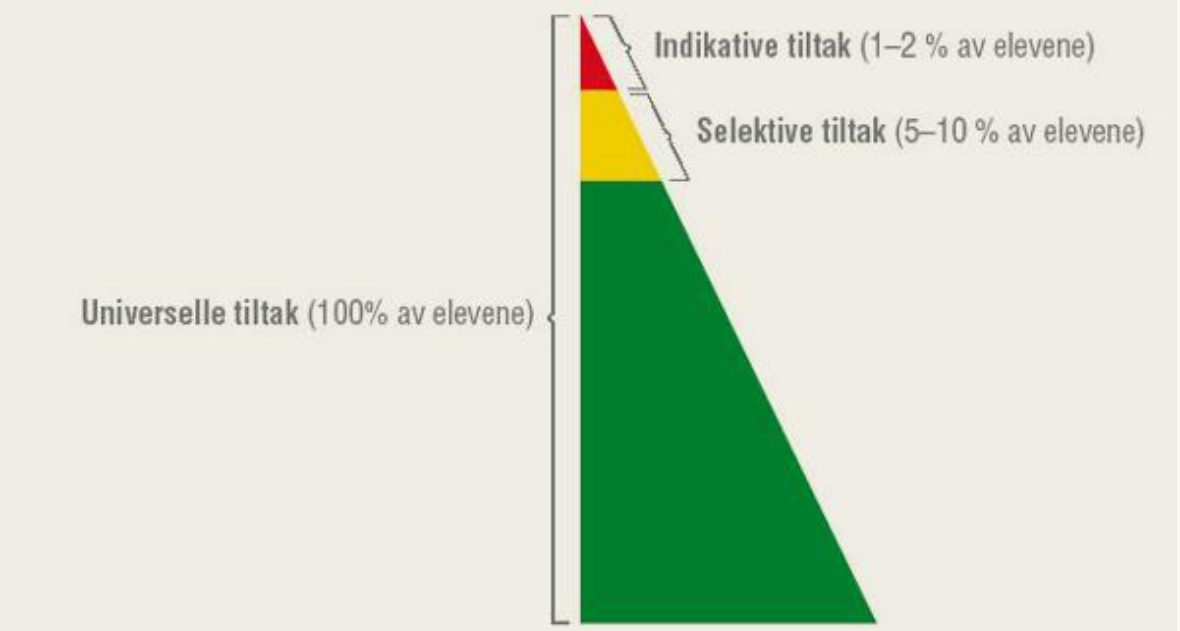
FOTO: BENTE H. JOHANSEN / NRK

https://bodin.vgs.no/informasjon/elev-og-larlingtjenesten/narvarsteam-2/

Nærværsteam

Eit samarbeidssystem kring eleven

- Tverrfagleg
- Samlokalisert
- «Open dør»
- Tidleg intervensjon
- Fokus på
  - Overgangsarbeid
  - Kontinuerleg nærværsarbeid
- Helsesjukepleiar, oppfølgingstenesten (OT-rådgivar), sosialpedagogisk rådgivar
  + evt PPT, NAV i skulen, miljøtenesten

Figur 1.1 Tiltaksmodell basert på Befring, E., Frønes, I. og Sørlie, M.A. (2010)

COMPLETE: eit forskingsprosjekt som evaluerte Nærværsteam

- 16 skular -> 6 hadde Nærværsteam
- Effektevaluering
- Kvalitativ følgeforsking

- Nærværsteam i prosjektet:
  - ½ stillingsressurs som koordinator
  - Saksbehandlersystem for elevtenesten: OTTO
  - Kidscreen som kartleggingsverkty

Erfaringar frå prosjektet

- Høg tiltakslojalitet og –integrering: ⬆ fullført og bestått
- Godt samarbeid
  - økt fokus på enkeltelever
  - betre utnytting av kompetanse på tvers
  - betre struktur -> mindre «parallelloppfølging»
- Elevar: låg terskel for kontakt
- Mange av prosjektskulane har halde fram med Nærværsteam

Erfaringar frå prosjektet

- Utfordringar med samlokalisering
- OTTO var vanskeleg å bruke i praksis
- Synleggjering og tilgjengelegheit

Korleis jobbar de med nærvær og enkeltelevar på dykkar skule?

Kva element frå Bodin-modellen finst hos dykk?

Kva kunne de ønska dykk for å betre oppfølging av elevar som treng det?

Å vera til er mykje, men å høyre til, er meire.

Utdrag frå diktet *Gamal visdom* av Jan-Magnus Bruheim

Andre som skriv om nærværsteam eller liknande modellar

- https://www.utdanningsnytt.no/frafall/naervaersteam-kan-hjelpe-elever-som-star-i-fare-for-a-falle-ut-av-skolen/142191

- https://utdanningsforskning.no/artikler/2025/skolenarvarsteam-modellen--en-metode-for-tidlig-handtering-av-bekymringsfullt-skolefravar/#:~:text=I%20denne%20artikkelen%20blir%20det,elever%20ikke%20er%20p%C3%A5%20skolen.